

mного ljudij, deset dnij, od hudih boleznij, de-belejših nitij itd. *)

V zagovor te novine ali starine moči je navesti samo dvoje, namreč: da se s tem dobode razloček drugemu padežu edinega števila, in da je staroslovenščina imela tako. Kar se tiče prvega, vé vsak, kdor kaj slovenski pisari, da se potreba takega razločka v resnici malokrat čuti; tudi si je lahko pomoči bodi z náglasom (na pr. brez móči, brez močí ali moči), bodi s kakim sklanjanim pridavkom, in zadnjič — isto nepri-liko, če je katera, imajo tudi Hrvatje, Čehi, Poljaki. — Gledé družega razloga pa kdo ne vé, da je staroslovenščina — bila. Dandanašnji po velikem predelu slovenskega ozemlja pri besedah, ki nimajo náglasa na konci, ne sliši se celó ni i v drugem padeži mn. št., in kamoli ij, in če še nismo tega i spravili v vse knjige, kako moremo misliti, da bi se ij kdaj občno sprejel! — in vendar je edinost več vredna, nego vse kojekake oblikarije, spremenjane „ad libitum“. Danes tako, jutri tako. Ni še dolgo, da isti pisatelji, ki pišejo dandanes nij, nijso, nijmajo itd., pisali so nej, nejso, nej-majo! Eden — dva začneta pisariti tako, drugi pa pisarijo za njima ne vedé: zakaj.

Ker je dokaj slučajev, v katerih ima ij v genitivu mn. št. svoje opravičeno mesto, na pr. stan kmetij, ljutih zmij, pet stoletij itd., ker nasproti v ljudskem izgovarjanju besed: pet pedí, pet klopí, naj-tanjše uho ne sliši j ter je velik razloček med: pet kmetij, pet zmij in pet pedí v izgovoru, in ker smo vajeni tisti j v genitivu misliti si tudi v nomina-tivu, ne imajoč ga za golo sklanjalno pritiklino, res nova pisava neštetihih teh besed: kostij, lahtij, rečij itd. človeka jako moti in — čemu?

Ako toraj ni verovno, da bi se kdaj sploh vdoma-čila ta raba pri nas, ko je vendar edinost in enoličnost koristna in prijetna — in ako nas še loči od Hrvatov in družih Slovanov (niti nas veže s Rusi govoréčimi: veščéj, ljudéj, prijateléj), zakaj bi si nakopavali to nadlego?!

Tudi pisanje: nijsem, nijsi, nij itd. (in kaj še le: nejmam ali nijmam!) nima trdnjše stala. V govorjenji se j ne sliši.

Ako vendar hoče kdo: ne — ne (weder — noch) nadomestiti z: ni — ni namesti niti — niti (kar je prav), ondi bilo bi nekako upravičeno, razlikavati ni (ist nicht) od one nikavnice, in tadaj naj bi se pisalo: nij ni zdrav ni bolan. Ali zaradi tega ni treba po vseh osebah pisati j, kakor ga tudi Hrvatje, držeči se krajše pisave: nisam, nisi, nije itd. pišejo samo v tretji osebi edinega števila.

Peščica nas je Slovencev; držimo se vsaj samo ene slovnice in ne izmišljujemo si vsak svoje! Naposled pride komu še v glavo, da „brat i sestra“, „oče i sin“ piše „brat ij sestra“, „oče ij sin“! Čistimo rajši jezik tu-jine, likajmo ga in izposojujemo si od naprednejših Slovanov zlasti v izrazih in zasukih tiste tenkosti in finosti, katerih v slovenščini toliko pogrešamo ter se nam ona včasih zdi pretrda, preokorna. V obojem oziru nam bi lahko zlasti naši rojaki, ki jih je osoda zanesla v Ru-sijo ali med Hrvate, hodili na roko ter nam od časa do časa priobčevali svoje opazke in svetovali, kar se jim zdi dobro.

Mnogovrstne novice.

* *Znamenja časa.* V pogubo narodne zavesti se vedno bolj množijo Nemci po slovenskem Štajerji,

*) Najbrže je g. Kurelac prvi skušal oživiti to starico, a med Hrvati ni našel posnemalcev.

kteri si posestva kupujejo, se dajo v soseskine odbore in okrajne zastope voliti in zoper domače slovensko in dostikrat zaslepljeno ljudstvo, posebno še pri volit-vah v deželni zbor hujskajo. Pred kratkem so se v Vojniškem trgu nekteri Prusi naselili in 3 hiše v trgu in 3 posestva na kmetih silno drago kupili (ali s svojim ali s tujim, v posebne namene podarjenim de-narjem (Chabrusom), ne vemo). Kje ste Celjski na-rodnjaki? zakaj se ne trudite, da se ustanovi založ-nica, stiskanim kmetom v pomoč? Bolj ko se nemštvo pri nas širi, bolj se tudi množi število nasprotnikov vseh slovenskih naprav. Pri hranilnici v slovenski Bistrici noben kmet denarja na posodo ne dobi, ki je pri banki „Sloveniji“ zavarovan, tako se trdi o Celjski hranilnici. V tem se kaže gola nevošljivost, ker gospode nemčurje jezi, da si Slovenci sami pomagati hočemo. Z našimi nasprotniki delajo tudi agenti nemških zavarovalnih društev zoper domačo banko, kakor na pr. agent vza-jemnega graškega društva v Konjicah gosp. J. Tr., ki moti ljudi, ki hočejo od graškega društva odstopiti, blizo tako-le: „Nikar k „Sloveniji“ ne pristopite; ona nima denarja, vam plačati, ako pogorite, ker je na silno slabih nogah; mi Štajarci se le svoje dežele držimo in pustimo Kranjce pri miru“ itd. Treba je agentom banke „Slovenije“ paziti na taka natolcevanja in ljudem pokazati grde laži takih besed in njih pravi vzrok. Kakor druge banke je tudi naša, predno je smela de-lovanje začeti, morala gotovi denar pred vladnim komi-sarjem spričati; kdor tedaj tako neumno govori, dolži gospósko samo nepoštenja. Da pa nobena banka pri svojem začetku nima toliko denarja, kakor po tem, ko že veliko let uspešno dela, umé vsak pameten človek. Recite toraj odločno meseca septembra dotičnemu agentu Graškega vzajemnega društva: „Jez odstopim od vseh Svetih od vašega društva ter prosim, da to ravnateljstvu v Gradcu naznanite“. Tu se namreč mora dva meseca prej odstop naznaniti; pri drugih društvih pa lahko kar odstopimo, ko obrok plače prejde. Držimo se tedaj domovine Slovenske in njenih naprav, naj so one na Štajarskem ali na Kranjskem, da so le domače, in ne poslušajme nasprotnikov, ki ljubijo le naš denar, ne pa nas!

„Slov. Gosp.“
* *Zoper pijance* je državni zbor Francoski sklenil sledečo postavo: Vsakdo, kogar pijanega dobodo, plača 5 frankov (po naše 2 gl.) kazni. (Od beračev pijancev se vé da tu ni govorjenje.) Ako se mu to vdruči primeri, pride pred policijsko sodnijo in naloži se mu kazen od 16 do 300 frankov ali pa pride za 6 do 30 dni v zapor. Ako se mu to primeri vtretje, zgubi pijanec svoje občinske pravice. — Enaka kazen zadene krčmarje, kateri pijanim ali nepolnoletnim žganja, vina ali piva dadó. Pijanega pa zapró na njegove stroške na varen kraj, dokler se ne strezne. — Razglas te postave mora krčmar nabiti po vsej krčmariji; kdor jo strga z zida ali kjer sicer je nabita, plača 5 frankov kazni.

Da bi kaj tacega sklenil državni zbor Dunajski, kar je sklenil republikanski zbor Francoski, hvalo bi mu vedel vsak, kdor vé, da po pijančevanju dobri obrt-niki, kmetovalci in drugi pridejo v nič in se tako če-dalje bolj množí uboštvo (proletarijat). Al Dunajskemu zboru je bilo bolj za to mar, da fant že s 14 leti sme svojo vero premeniti, kakor mu pijančevanje ustaviti!

Politične stvari.

0 stranki pravice ali pravni stranki Avstrijski.

Dandanes mora vsak misleči človek več ali manj znanstva imeti v politiki, kdor ne skrbi samo za korist